

Verksamhetsberättelse

2009

**Teologi/
religionsvetenskap**

**Mänskliga
rättigheter**

Innehåll

Rektor har ordet	2
Bakgrund och nuläge	3
Studenter och studentprestationer	4
Bibliotek.....	5
Programmet Mänskliga rättigheter och demokrati	6
Teologiska programmet	7
Forskningsutveckling.....	11
Evenemang under året.....	12
Arbetsmiljö och handlingsplaner	14
Studenter med funktionshinder	14
Nationella & internationella kontakter.....	15
Studentkår	17
Alumni- och vänförening.....	17
Personal.....	18

Årsredovisning 2009

Rektor har ordet

Jag satt och fikade med ett par studenter i mogen ålder som berättade att de hade bara för nöjes skull tänkt läsa någon enstaka kurs vid THS, men de hade blivit så fängade av studierna och inspirerande lärare att nu rullade det på med den ena kursen efter den andra. THS står och faller med sin engagerade personal både vad gäller administration och lärarkollegium. 2009 ökade antalet studenter som läste någon kurs vid THS från cirka 500 till 600. Vi gläds åt att fler hittar till oss.

Mänskliga rättigheter och teologi är ämnen som bearbetar för varje människa både grundläggande och utmanande frågor, men som också är viktiga för att bygga ett fungerande samhälle. Därför är det angeläget att fler studenter upptäcker våra utbildningsprogram. Masterprogrammet i mänskliga rättigheter i samverkan med Uppsala universitet har blivit en stor framgång och vi noterar att många studenter också hittat till våra nya nätbaserade kurser i mänskliga rättigheter.

Under 2009 genomfördes en översyn och komplett dokumentation av pastorsutbildningen vid THS. En hel del förändringar har genomförts under de senaste åren av både prästers och pastorers utbildning. Nytt är till exempel att verksamhetsförlagd utbildning ingår i programmet under andra, tredje och fjärde studieåret för pastorskandidaterna. Efter samtal med huvudmannasamfunden har vi beslutat att pastorskandidater som har genomfört en dokumenterad komplett utbildning i framtiden kommer att få examensbevis på genomförd pastorsutbildning. Målsättningen är att alla moment i utbildningen, oavsett om de ger högskolepoäng eller ej, ska ha lärandemål och vara föremål för samma typ av kvalitetsgranskning.

2009 var också året då Högskoleverket i sin nationella granskning av de institutioner som utbildar i teologi och religionsvetenskap reste frågetecken inför ett flertal lärosätens examensrätter och samtidigt ifrågasatte samverkan akademi-kyrka. Men medan till exempel Linköpings och Lunds universitet, Johannelund respektive Örebro Teologiska Högskola fick sina examensrätter på kandidatnivå ifrågasatta, så restes inte några tveksamheter om THS nuvarande examensrätt. Däremot tillstyrkte man inte högskolans ansökan till regeringen om examensrätt på avancerad nivå i teologi.

När Utbildningsdepartementet meddelade att regeringen i december avsåg att avslå THS ansökan ”eftersom man alltid i princip följer Högskoleverkets rekommendationer, om det inte finns tveksamheter i själva handläggningen” gick högskolan in med en skrivelse där vi visade på en rad brister i beredningsprocessen. Departementet beslutade då att på nytt vända sig till Högskoleverket med krav på en närmare redovisning av handläggning. Departementets anmodan till Högskoleverket får betraktas som en halv seger i ett mycket långdraget ärende.

Vi noterar med tillfredsställelse att THS sedan flera år är basen för ett internationellt arbete med fredsbyggande och försoning. Under hösten lämnades i samverkan med Diakonia en ansökan in till Sida om ett nytt utvecklingsprojekt i Burma, vid sidan av ett redan pågående projekt i Palestina. ”Vi måste själva vara den förändring vi vill se i världen” formulerade Mahatma Gandhi. Akademin ger oss några av de verktyg vi behöver för att bygga för fred och försoning. Men livet och framtiden kan inte programmeras. ”Det finns mitt i skogen en oväntad glänta, som bara kan hittas av den som gått vilse” skriver Tomas Tranströmer. I kombinationen av hårt och medvetet arbete och öppenhet för det oväntade ryms möjligheten till den förändring vi vill se både lokalt och globalt.

Bromma i mars 2010

Bakgrund och nuläge

Högskolan är nu inne på sitt sjuttonde läsår. THS har tre huvudmän: Metodistkyrkan i Sverige, Svenska baptistsamfundet och Svenska missionskyrkan. THS bildades 1993 då Svenska Baptistsamfundet och Svenska Missionskyrkan (då Svenska Missionsförbundet) lade ner sina pastorsutbildningar och startade en högskola. Under de år som har gått sedan starten har verksamheten breddats och fördjupats. 2008 blev Metodistkyrkan i Sverige högskolans tredje huvudman. Det innebar att den ursprungliga ekumeniska visionen fick ytterligare ett praktiskt genomslag.

THS tog tidigt initiativ till ett utbildningsprogram inom mänskliga rättigheter. 1996 beviljade regeringen medel till ett ettårigt program i mänskliga rättigheter. 2003 fick THS rätten att utfärda högskoleexamen på 80 poäng inom ämnesområdet. 2008 fick högskolan rätt att utfärda kandidatexamen i mänskliga rättigheter och samtidigt startade THS i samarbete med Teologiska fakulteten vid Uppsala universitet en masterutbildning i mänskliga rättigheter. Inom teologi fick THS vid starten 1993 rätt att utfärda högskoleexamen på 80 poäng i teologi. 1996 utökades examensrätten till teologie kandidatexamen. Högskolan har sammantaget 200 utbildningsplatser för sina båda utbildningsprogram.

I den nationella granskning av de institutioner som utbildar i teologi och religionsvetenskap som Högskoleverket genomförde 2009 ifrågasattes flera lärosätens examensrätter och samtidigt riktades kritik mot samverkan akademi-kyrka. Det är att observera att THS nuvarande examensrätt i teologi inte mötte något ifrågasättande vilket däremot blev fallet med flera andra universitets- och högskoleinstitutioner. Den ansökan om examensrätt på avancerad nivå i teologi som THS lämnat in tillstyrkte däremot inte Högskoleverket.

Högskoleverkets rapporter mötte kritik från många olika håll inte minst på grund av att man uppenbart använde andra måttstockar än vid granskningen av andra ämnen. Exempelvis är yrkes- och avnämarrrelevant utbildning viktigt i alla andra sammanhang, men när man kommer till kyrka och samfund så tycks samverkan per definition vara omöjlig sett med Högskoleverkets ögon. Detta kan inte accepteras. Tvärtom måste samhället hälsa med tillfredsställelse varje organisation som vill använda och samverka med akademien för forskning och professionsutbildning. Utbildning för anställningsbarhet är inte primärt ett krav från kyrka och samfund utan från samhället, högskolelag och högskoleförordning.

När Högskoleverket i sin rapport inte tillstyrkte THS ansökan om examensrätt i teologi på avancerad nivå, lämnade högskolan in en kommentar där en rad felaktigheter, tveksamheter och ovidkommande insinuationer i verkets rapport påtalades. Högskoleverket svarade i princip bara med att man vidhöll sin bedömning. Men i en märklig slutkläm noterade man ”en positiv utveckling av utbildningen och forskningsmiljön... Det förefaller troligt att en förnyad ansökan om examensrätt på avancerad nivå skulle uppvisa delvis andra förhållanden än de som förelåg vid tiden för prövningen våren 2009.” Ett remarkabelt och ogrundat påstående - att det på ett halvår skulle ha skett några större förändringar som skulle kunna ge grund för en annan bedömning.

När det efter en rad kontakter med Utbildningsdepartementet framkom att regeringen trots allt tänkte fatta beslut att avslå THS ansökan lämnade högskolan in en skrivelse där vi redogjorde för hur Högskoleverket ignorerat sina egna anvisningar, uppenbarligen inte hade grepp om uppgifter

■ ■ ■

i sina rapporter, samt misstolkat eller negligerat sakupplysningar och rådande sakförhållanden. En inte obetydlig framgång får det sägas vara att departementet i ljuset av detta strax före jul istället för att fatta beslut om att avslå THS examensansökan, på nytt vände sig till Högskoleverket med krav på ”en närmare redovisning från Högskoleverket beträffande beredningsprocessen i detta ärende.” Dessutom bad man om en förklaring av den märkliga formuleringen om THS på ett halvår skulle ha nått en ny nivå vad gäller utbildning och forskningsmiljö, när i själva verket dessa förhållande förelåg redan vid Högskoleverkets platsbesök.

Studenter och studentprestationer

Av de totalt 600 studenter (170 män, 430 kvinnor) som läste vid THS under 2009 hade det teologiska programmet totalt 312 studenter (130 män, 182 kvinnor) och mänskliga rättighetsprogrammet 288 studenter (40 män, 248 kvinnor). 165 var inskrivna som programstudenter i teologi, 81 läste enstaka kurser och 66 deltog i nätbaserade kurser. 137 var programstudenter på mänskliga rättighetsprogrammet, 90 läste enstaka kurser och 61 läste nätkurser.

I tabellen redovisas antalet helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR) för högskolans båda program, det vill säga antalet registrerade respektive tenderade poäng delat med 60. Inom parentes anges siffror för 2008. Genomströmning är det procentuella förhållandet mellan HST och HPR.

2009 (2008)	TEOLOGI	MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER	TOTALT
HST	130,49 (129,22)	94,75 (72,24)	225,24 (201,46)
HPR	114,23 (106,53)	56,50 (53,65)	170,73 (160,18)
Genomströmning Campuskurser	90,92	62,48	79,00
Genomströmning Nätkurser	56,88	35,36	47,51
Genomströmning Totalt	87,54 (82,44)	59,63 (74,27)	75,80 (79,51)

Bibliotek

Under år 2009 växte biblioteket med cirka 430 boktitlar. Biblioteket har över 41 400 registrerade titlar och prenumererar på ungefär 125 tidskrifter i pappersutgåva samt tidskriftsdata-basen ProQuest med 161 tidskrifter, de flesta i fulltext. Dessutom får biblioteket ett 70-tal tidskrifter som gåva. British Journal of Religious Education, Journal of Palestine Studies, Index on Censorship, Islam and Christian Muslim Relations, NORA och Studia Theologica har vi utan extra kostnad över internet. För forskare och uppsatsskrivare finns också ATLA Religion database online samt ATLASerials (ATLAS) online. ATLAS innehåller cirka 130 tidskrifter i fulltext. Sammantaget finns det tillgång till närmare 500 tidskrifter i högskolans bibliotek.

Årets stora satsning har varit Religion Past and Present (RPP) som är en komplett engelsk översättning av den fjärde upplagan av Religion in Geschichte und Gegenwart (RGG). Varje del av denna kostar cirka 2500 kronor. Vi har under året köpt in de sex hittills utkomna delarna. Hela verket omfattar 13 volymer plus index och utkommer fortlöpande till och med 2013. Satsningen på ämnet exegetik har fortsatt och 151 böcker inom ämnesområdet har registrerats under 2009. Av dessa böcker finns många inte i Libris databas, vilket innebär att de inte finns på något annat bibliotek i Sverige.

Programmet Mänskliga rättigheter och demokrati

Liksom tidigare år har DemokratiAkademien och Frivilligorganisationernas fond för mänskliga rättigheter varit samverkansorganisationer. Utbildningsledare under året var Susanne Wigorts Yngvesson. En särskild referensgrupp finns för MR-programmet. Denna har bestått av rektor och utbildningsledare från THS, representanter från DemokratiAkademien och Frivilligorganisationernas fond för mänskliga rättigheter samt en studentrepresentant. MR-kollegiet håller i det löpande arbetet tillsammans med utbildningsledaren. En gång per läsår hålls ett utvidgat MR-kollegium dit även timplärare på programmet inbjuds.

Vi har länge märkt en efterfrågan på nätkurser i MR och till hösten 2009 tog högskolan beslut om att dra igång nätkurser. Dessa vänder sig främst till dem som arbetar med MR-frågor i Sverige och runt om i världen och är i behov av en kvalificerad distansutbildning, men även till dem som inte har möjlighet att läsa dagtidskurser på THS. Under första läsåret planerades fyra kurser på 7,5 högskolepoäng i halvfartstakt, två av dessa gavs under hösten 2009. Att satsningen var riktig kunde märkas på att antalet sökande var större än tillgång på platser.

Av 20 kurser i mänskliga rättigheter på grundnivå hölls 2009 14 av THS egna lärare och de medverkade i flera av de övriga. Både vad gäller kursledning och enskilda föreläsningar strävar högskolan att hålla högsta möjliga kompetens. I ett flertal kurser medverkar därför flera externa föreläsare med specialistkompetens, bland annat från våra båda samverkansorganisationer.

Masterprogrammet i samverkan med Teologiska fakulteten vid Uppsala universitet blev en stor framgång. Ett par av kurserna ges vid THS och THS-lärare har medverkat även i en del av de andra kurserna. Doktorander i mänskliga rättigheter med doktorandplats vid THS vore ett naturligt nästa steg. Inom en inte avlägsen framtid borde det också bli aktuellt att inrätta en professur i mänskliga rättigheter. Detta är dock något som kräver nya medel till högskolan.

De så kallade MR-dagarna anordnades för åttonde gången 16-17 november 2009, denna gång i Stockholm med temat mänskliga rättigheter och klimatkrisen. THS stod som en av huvudarrangörerna och medverkade i fler olika sammanhang. Monica Helles ansvarade för THS monter och studenter medverkade som frivilligfunktionärer. Göran Gunner var samtalsledare för ett panelsamtal *Går Islam och mänskliga rättigheter ihop* med bland annat Hassan Hanafi professor i filosofi i Kairo. Kjell-Åke Nordquist höll tillsammans med Maria Ericson i seminariet *Försoning efter väpnad konflikt – fem möjliga vägar?* Susanne Wigorts Yngvesson samtalande med Hassan Hanafi i seminariet *Kristendom, islam och det sekulära samhället – vem är tolerant och vem respekterar de mänskliga rättigheterna?*

På uppdrag av Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige genomförde THS våren 2009 en studie med syfte att titta på hur introduktionen för lokalpolitiker och chefstjänstemän i kommuner och landsting är utformad sett ur mänskliga rättighetsperspektiv. Studien beskrev och analyserade de introduktionsprogram som ett urval av kommuner och landsting erbjuder lokalpolitiker och chefstjänstemän när de börjar deras förtroendeuppdrag eller anställning.

Teologiska programmet

THS är högskola för utbildning av pastorer åt de tre huvudmännen Baptistsamfundet, Metodistkyrkan och Missionskyrkan. Detta är det grundläggande uppdraget för det teologiska programmet. En utbildning som vill ge blivande pastorer redskap att hantera en yrkesroll som ställer stora krav på kunskap och urskillningsförmåga, mognad och skaparförmåga.

Få yrken kräver en sådan vid kompetens som pastorsyrket. Det handlar om att snabbt kunna röra sig mellan livets ytterligheter, från födslar till dödsfall, från krishantering till högtid och fest, från administration och planering till andakt och gudstjänst. En pastor ska kunna förstå och göra sig förstådd med människor i vitt skilda sammanhang, vara lyhörd och inkännande och samtidigt beredd att i kritiska ögonblick kunna stiga fram för att ge tydlig vägledning. Det handlar om bibelkunskap, psykologi och sociologi, om ledarskap och själavård, om samhällsanalys och mycket mer.

För detta har högskolan byggt upp inte bara ett program med akademiska kurser, utan också med andra inslag för att rusta pastorskandidaterna. Pastorsmentorsprogrammet innebär att varje pastorskandidat får en församlingspastor som mentor under studietiden. Kris- och konflikthantering behandlas bland annat i en särskild tvådagarskurs i slutfasen av utbildningen. Andlig vägledning, gudstjänst- och homiletikseminarier och kommunikationsutbildning ges under hela utbildningen. Samtal med terapeut för personlig bearbetning inför ordination äger rum under det fjärde studieåret.

Under 2009 har pastorsutbildningen genomlysts och för första gången har en fullständig dokumentation av helheten sammanställts. I samråd med huvudmannasamfunden har högskolan beslutat att den som har genomgått ett komplett pastorsprogram i framtiden kommer att er-hålla en examen för genomförd pastorsutbildning.

Utbildningen har under de senaste åren genomgått betydande förändringar. Ett nytt inslag är till exempel verksamhetsförlagd utbildning (VFU) under andra, tredje och fjärde året. Samverkan mellan VFU och den högskoleförlagda utbildningen syftar till att utbildningen skall förankras i beprövad erfarenhet, samt stärka och utveckla den teoretiska bearbetningen. VFU ska möjliggöra en kvalificerad och aktiv reflektion över de pastorala arbetsuppgifterna och utveckla den pastorala identiteten, yrkesrollen och färdigheten.

Flera av lärarna på THS är pastorer eller präster och har erfarenhet av att arbeta i församlingstjänst. I lärarkollegiet finns en hög akademisk, pedagogisk och pastoral kompetens. Den teoretiska reflektionen relateras till det pastorala arbetet i församling och samhälle i utbildningens fem ämnen – Exegetisk, Historisk, Praktisk och Systematisk teologi, samt Teologi och omvärld.

Kyrkosamfunden har kontaktpersoner som inbjuder till teologgrupper på högskolan där samfundsspecifika frågor kontinuerligt behandlas under hela utbildningstiden. Teologgrupperna kan även organisera retreatar, temadagar och andra aktiviteter. Detta medverkar till att det för pastors- och prästkandidater både till form och innehåll finns ett flertal möjligheter till bearbetning av yrkesrelaterade frågor i processen till ordination och tjänst.

THS erbjuder en miljö för *andakts- och gudstjänstliv*. Andakt erbjuds dagligen och gudstjänster återkommande varje vecka med gästande predikanter eller egna förkunnare. Andak-

terna ger studenterna möjligheter att predikoträna, liksom att planera och genomföra en minigudstjänst. Varannan vecka möts de medverkande till ett gudstjänst- och homiletikseminarium där de medverkande får möta ett par lärare för att tillsammans utvärdera verksamheten. THS har under flera år fört samtal med Stockholm stift för att kunna finansiera att även prästkandidaterna ska kunna ta del i detta utbildningsprogram. Denna gudstjänst- och homiletikträning ger möjlighet till en kontinuerlig utbildning med en inbyggd progression över åren, på ett annat sätt än en enstaka kurs i homiletik.

Pastorernas utbildning kräver väsentligt större resurser än vad som täcks av statens bidrag. Förutom medel från huvudmannasamfunden får THS öronmärkta medel från Stockholms Kristliga Ynglingaförening (SKY) för att stärka pastorsutbildningen. Ovan redovisade verksamheter är exempel på detta. Till detta kommer andra ekonomiskt krävande delar av verksamheten som en större undervisningstäthet och forskning. Bidraget från SKY har också möjliggjort att högskolan kunnat erbjuda särskilda kurser inom pastoral själavård, en av de viktiga ingredienserna i en god pastoral formation. Externa medel av detta slag är en absolut nödvändighet för att kunna upprätthålla en högklassig pastorsutbildning.

Hundratalet studenter bedriver varje år studier vid THS med sikte på att bli pastorer eller präster. Av de ovan nämnda särskilda verksamheterna för pastorskandidaterna står andlig vägledning öppet även för deltagande av prästkandidaterna. För att finansiera detta liksom ovan nämnda gudstjänst- och homiletikseminarier – och helst kunna utvidga erbjudandet till att även omfatta till exempel röst- och talvård – har högskolan alltså i olika omgångar sökt medel från olika instanser vid Stockholms stift, men sedan blivit hänvisade att gå vidare på annat håll. I slutet av 2008 blev det klart att det var önskvärt att ta upp frågan med biskopen. Vilket resulterade i att högskolans styrelse skickade in inbjudan till samtal om förutsättningarna för att Stockholms stift eller Svenska kyrkan skulle gå in som ny huvudman för THS. Det visade sig dock så småningom att stiftet av olika skäl avböjde att för närvarande gå vidare med dessa samtal.

Sedan ett flertal år tillbaka är omkring hälften av prästerna som prästvigs i Stockholms stift tidigare studenter vid THS. Till detta kommer en del prästkandidater i andra stift. Men här finns också ett flertal studenter från Pingströrelsen, Katolska kyrkan och flera andra samfund. Kombinationen av ekumenisk utbildningsmiljö, lärare med pedagogisk förmåga som är akademiskt meriterade, parat med betydande inslag av pastoral kompetens har gjort THS attraktivt för många olika studenter.

Religionspedagogik och pastoraltologi - under året har det högre seminariet i religionspedagogik fortsatt att utvecklas och fler lärosäten har knutits till seminariet. De samverkande universitetet och högskolorna arbetade under THS ledning fram en avsiktsförklaring som undertecknades under 2009. Caroline Gustavsson, doktorand vid Pedagogiska institutionen vid Stockholms universitet, var under några år ansvarig för religionspedagogiken vid THS, men blev under hösten 2009 med kort varsel tvungen att hoppa av detta uppdrag och helt koncentrera sig på sin forskarutbildning. Vi hoppas under 2010 få klart med en ny lärare för detta område som är av stor betydelse för den pastorala utbildningen. Under året 2009 inleddes samtal med Utbildningscentrum Lidingö och Umeå universitet om att knyta en doktorand inom ämnet till THS.

Teologgrupper, offerdag och utbildningsråd. Vid THS finns flera teologgrupper som träffats regelbundet. Svenska Missionskyrkans teologgrupp, till stor del bestående av samfun-

dets pastorskandidater, träffades fyra kvällar per termin. Gäster vid teologgruppsamlingarna har bland annat varit familjeterapeuten Sverker Wadstein, pastor Britta Hermansson, kyrkosekreterare Olle Alkholm samt Shekhar Singh, pastor och lärare vid Union Biblical Seminary i Pune, Indien. Vid ett tillfälle gästade gruppen Hallundakyrkan för att studera deras internationella arbete. Några av kvällarna har varit gemensamma med Baptistsamfundets teologgrupp, till exempel en kväll med Carl-Eric Sahlberg, präst i S:ta Clara, samt en kväll om gemensam framtid, då missionsföreståndarna Karin Wiborn, Baptistsamfundet och Göran Zettergren, Missionskyrkan, samt Anders Svensson, ekumeniskt ansvarig inom Metodistkyrkan, deltog. Pastorskandidaternas respektive var inbjudna till en samling och har även ordnat egna träffar.

Missionskyrkans teologgrupp arrangerade en retreat på Bjärka-Säby med självårdsläraren Britt Sandberg som ledare. De pastorskandidater som läser nätkurser eller har studieuppehåll samlades istället till retreat- och samtalsdagar med andlig vägledning av pastor Liselotte J Andersson. Vårens traditionella gemenskapshelg tillbringades på Björkögården. I september arrangerade teologgruppen en resa till distriktsgården Vägsjöfors i Värmland med undervisning, studiebesök och gemenskap. På våren gav teologgruppen ut ett nytt nummer av tidningen Årsringar och för att finansiera retreaterna och helgesorna ordnades två bokloppis under året. Rune W Dahlén har även mött pastorskandidater och andra intresserade i teologgrupper i Göteborg, Jönköping och Örebro.

Missionskyrkans pastorskandidater på THS har representerat högskolan och pastorsutbildningen i flera sammanhang, bland annat vid Missionskyrkans kyrkokonferens, ekumenias riksmöte och Hönökonferensen. De har också tagit ett stort ansvar vid de kallelsedagar som anordnades i mars av Baptistsamfundet, Metodistkyrkan, Missionskyrkan och ekumenia, med bibelstudier, seminarier, enskilda samtal och andakt kring temat kallelse och tjänst.

Stipendier ur *Eva och Oscar Arrhéns stiftelse* har vid sidan av andra sponsorer gjort det möjligt för pastorskandidater att exempelvis delta i arrangemang som ”Framtidens evangelister?”, där de har haft många enskilda samtal om kallelse och utbildning.

Svenska Baptistsamfundets teologgrupp har under året bestått av totalt tio studenter (sex under våren och sju under hösten), varav fem pastorskandidater. Gruppen har en gång per månad under terminerna delat information och fört lunchsamtal tillsammans med Per Westblom som varit kontaktperson från Svenska Baptistsamfundet. Man har tillsammans med Missionskyrkans teologgrupp haft några gemensamma temakvällar med inbjudna gäster samt några egna samtalskvällar då studenterna har delat sina kallelseberättelser. I mars månad deltog gruppen i Öppet hus och kallelsedagarna. Samlingarna har planerats i gruppen tillsammans med Per Westblom, som också funnits till hands för enskilda samtal.

Under 2009 har Svenska kyrkans teologgrupp regelbundet träffats på THS. Sedan några år tillbaka har teologgruppen funnit det som en god och fungerande form att träffas under lunchtid varannan vecka. Man äter tillsammans, samtalar om något som känns angeläget samt inbjuder regelbundet gäster kring olika temata. Årligen får man besök av prästrekryteringsadjunkterna i närliggande stift som berättar om antagningsprocess och framtida tjänstgöringsmöjligheter. Medlemmarna i teologgruppen är studenter som avser att bli eller är antagna för framtida tjänst i Svenska kyrkan men även en del studenter med tillhörighet i annat samfund.

Varje vår väljs ny styrelse och valberedning i samband med årsmöte. Där diskuteras även gruppens form och inriktning. Sedan våren 2009 har styrelsen bestått av Jimmy Jansson, ordförande, Anna Berg, sekreterare och Åsa Svensson, kassör. Kaplan är studentpräst Helena Hagert.

I maj ansvarade teologgruppen tillsammans med kaplanen för en friluftsmässa, som tyvärr fick hållas inomhus på grund av regn. Flera av teologgruppens medlemmar har under året samarbetat med Anna Skagersten och Thomas Kazen i utformandet av högskolans gudstjänster. Under hösten har samlingarna haft som tema Andlig fördjupning och spiritualitet. Man har samtalat kring Frälsarkransen och inbjudit gäster som presenterat Ignatiansk spiritualitet och meditation samt diskuterat politik i samband med kyrkovalet. Teologgruppen medverkar med presentation av sin verksamhet i samband med Öppet Hus varje vår.

Dagen för insamling av medel till huvudmannasamfundens pastorsutbildning är numera förlagd till mars. Offerdagen är en mycket viktig kontaktyta mellan pastorsutbildning och avnämarna, det vill säga församlingarna. 2009 fick ett 75-tal församlingar besök från THS i samband med offerdagen. För Missionskyrkans del gäller dagen från och med år 2009 också diakonutbildningen, och benämns bön- och offerdag för diakon- och pastorsutbildningen. För Baptistsamfundet är också Sjöviks folkhögskola och Betel inbegripna i denna offerdag om utbildning och ledarutveckling.

I det här sammanhanget kan det noteras att det inte är högskolan som antar pastors- eller prästkandidater. Detta är samfundens som helt och hållet ansvarar för detta. THS följer samma regler vid antagning till studier som de statliga universiteten och högskolorna. Däremot finns ett samråd mellan högskolan och huvudmannasamfunden, kallat "Utbildningsråd". I detta råd diskuteras frågor som rör pastorsutbildningen och dess utformning och utveckling. Utbildningsrådet har under året bestått av Anna Bengtsson pastorskandidat i Baptistsamfundet, Daniel Gustafsson pastorskandidat i Missionskyrkan, Åke Svensson från Metodistkyrkan, Anna Berndes, från pastorernas riksförbund Missionskyrkan, Margareta Smedberg Andersson personalchef i Missionskyrkan, Rune W Dahlén utbildningssekreterare i Missionskyrkan, Karin Wiborn och Per Westblom från Baptistsamfundet, samt högskolans rektor. Utbildningsrådet sammanträder som regel två gånger per år.

Metodistkyrkans kontaktperson till THS har varit Göran Alm, Rune W Dahlén för Missionskyrkan och Per Westblom för Baptistsamfundet.

Forskningsutveckling

Lärare i alla sammanhang är beroende av förmåga att både ge och ta emot stimulans och kunskap, för att arbetet ska bli framgångsrikt. För en högskolelärare är forsknings- och utvecklingsarbete en viktig del i denna nödvändiga andning. Det är detta som ger förutsättningar för att utbildningen ligger vid framkanten av de olika ämnenas utveckling i Sverige och internationellt.

Inom ramen för en lärartjänst vid THS finns för lektorer möjlighet att söka upp till en tredjedel forskning och kompetensutveckling i tjänsten och för adjunkter drygt en femtedel av tjänsten. Lärarna uppmantras också att söka medel ur externa forskningsfonder. Under 2009 har flera lektorer vid THS haft externfinansierad forskning varav två från Vetenskapsrådet.

Högskolan har generellt en akademiskt väl kvalificerad liksom i övrigt en mycket kompetent personal. Sju tillsvidareanställda lärare har docentkompetens. 2009 knöts en gästprofessor på heltid till THS för en period av tre år och ytterligare en professor anställdes på en omfattning av 20%.

Högre seminarier hålls regelbundet i exegetisk respektive systematisk teologi. Exegetisk teologi har åtta seminarier per år och samverkar med Uppsalas högre seminarium i Gamla och Nya testamentet. Systematisk teologi höll nio högre seminarier varav fyra tillsammans med Uppsalas högre seminarium i systematisk teologi och ett tillsammans med filosoferna från Södertörns högskola. Flertalet lärare deltar också regelbundet i internationella forskningsseminarier. Mer detaljerad information om detta ges i en separat forskningsrapport till huvudmän och högskolans styrelse.

Forskningsutvecklingsarbetet vid THS har under 2009 bland annat inriktats mot att knyta doktorander till THS och i samband med detta utarbeta samarbetsavtal med universitet i Sverige och utomlands. Ett avtal slöts i slutet av året med Göteborgs universitet gällande forskarutbildning av en från Metodistkyrkan sponsrad doktorand. Kjell-Åke Nordquist ansvarar för forskningsutvecklingen vid högskolan.

Det av Diakonia stödda forskningsprojektet *Mänskliga rättigheter och fredsbyggande, skilda agendor men samma mål?* avslutades under året, med en slutrapport till Diakonia och efterföljande seminarium i Beirut under hösten som en avrapportering till Diakonias internationella medarbetare. Förutom slutrapporten publicerade projektet sex mindre rapporter vilka kan hämtas från THS hemsida.

Evenemang under året

Årstämma och styrelse

Vid årsstämman den 30 mars hölls sedvanliga förhandlingar där verksamhetsberättelsen för 2008 föredrogs och en ny styrelse valdes. Högskolans styrelse har tre representanter för respektive huvudman, plus rektor, kollegie- och studentkårsrepresentant som ordinarie ledamöter. Styrelsen har haft fyra sammanträden under året. Styrelsen har alltså bestått av tolv ledamöter. För Baptistsamfundet har suttit Anna Lena Evehäll, Mattias Martinson och Per Westblom. Göran Alm, Marie Demker och Ingemar Nordieng har varit Metodistkyrkans ledamöter. Missionskyrkan har representerats av Mona Angel, Rose-Marie Frebran och Anders Mellbourn. Högskolans lärarkår har varit representerad i styrelsen av Elena Namli, studentkåren av Daniel Gustafsson. Vid sidan av ordförande Anders Mellbourn har Mattias Martinson fungerat som dess vice ordförande. Styrelsens arbetsutskott har bestått av styrelsens ordförande och vice ordförande, av högskolans rektor, lärarkårens styrelserepresentant samt studentkårens representant.

Efter årsstämmans sedvanliga förhandlingar höll Julie Clague, University of Glasgow en mycket aktuell och intressant föreläsning om *Catholicism and Human Rights in a European Perspective*.

Besöksdagen

Besöksdagen ägde detta år rum den 20 mars. Dagen erbjöd information och föreläsningar i mänskliga rättigheter och teologi, tillfälle för samtal med studenter, studievägledare och lärare, gudstjänst och mingel. Förutom ordinarie undervisning erbjöds denna dag även mini-föreläsningar.

I anslutning till besöksdagen inbjöd Missionskyrkan och Baptistsamfundet även till kallelседagar på fredagskvällen och lördagen med möjlighet för besökarna att orientera sig om de olika utbildningarna till pastor eller diakon, om folkhögskolan Betels bibellinje eller utbildning för ettåringar på Lidingö. Teologiska programmets utbildningsledare medverkade under lördagen.

Studiemässa i Kulturhuset och på World Trade Center

14-15 april i Kulturhuset respektive 14-15 oktober på World Trade Center fanns studievägledare och studentambassadörer från THS på plats under båda studiemässorna i centrala Stockholm.

Föreläsning om religionsdialog

Riad Jarjour, ledare för Arab Group for Christian-Muslim Dialogue i Mellanöstern, föreläste den 30 april om religionernas betydelse för våld och fred, särskilt i Mellanöstern och om de kristnas uppgift och situation där.

Läsårsavslutning

Den 5 juni hölls avslutning för läsåret 08/09. Kjell-Åke Nordquist, forskningsutvecklare och gästprofessor vid högskolan, höll högtidstalet till personal och studenter. Till alla närvarande studenter som under läsåret fyllt fodringarna för högskoleexamen eller kandidatexamen delades examensbeviset ut. Under 2009 fick sammantaget 29 studenter en kandidatexamen i teologi och 9 studenter en kandidatexamen i mänskliga rättigheter och demokrati, samt 1 student högskoleexamen i teologi.

Broadyföreläsningar

Vid årets Broadyföreläsningar den 13 oktober föreläste professor Antti Laato, Åbo Akademi, Finland, över ämnet *Ställföreträdande lidande och offermetafor i Jesaja 53*. Professor Robert Miller Juniata College, Pennsylvania, talade över temat *The Historical Jesus and the Kingdom of God*.

Gudstjänster tillsammans med Betel

Två gemensamma gudstjänster med Betel folkhögskola har hållits under året.

Wingrenföreläsningar

Tre måndagskvällar höll Bengt Kristensson Ugglå offentliga föreläsningar i Immanuelskyrkan, Stockholm om Gustaf Wingren i anknytning till en THS-kurs. Den 21 september *Wingren som teolog*, den 12 oktober *Wingren som kulturkritiker* och den 19 oktober *Tolken som talar*.

Alumni- och vänföreningsdag

Under rubriken *Hur går det med den nya kyrkan i Sverige?* inbjöds den 7 november till en paneldiskussion kring arbetet med en gemensam kyrka, deltagare i panelen var Lars Dalesjö Baptistsamfundet, Bimbi Ollberg Metodistkyrkan, Olle Alkholm Missionskyrkan.

MR-dagar och temakväll

De så kallade MR-dagarna anordnades för åttonde gången 16-17 november (jfr ovan Programmet Mänskliga rättigheter och demokrati). I samband med detta anordnades en temakväll samtals om religion och mänskliga rättigheter, individens rättigheter och ansvar med Hassan Hanafi och Keith Ward i Immanuelskyrkan, Stockholm den 17 november. Samtalsledare var Susanne Wigorts Yngvesson.

Bokens dag

Bokens dag är ett årligen återkommande tillfälle på THS när några förlag presenterar aktuell utgivning och då studenter och lärare har möjlighet att inhandla ny litteratur till bra priser. 2009 hölls bokens dag den 23 november. Representerade förlag var Libris och Verbum.

Kvinnor och politik i Rwanda

Den 26 november föreläste Rwandas ambassadör i Sverige Jacqueline Mukangira över ämnet *Women and politics in Rwanda and women's participation in democratic processes*.

Barnrättsdag i Botkyrka

Den 26 november var THS en av arrangörerna för barnrättsdagen 2009 i Botkyrka. Tema var detta år **Barn och religion i ljuset av barnkonventionen**. Medverkande var bland annat Elena Namli och Susanne Wigorts Yngvesson.

Svenska kyrkans forskardagar

Svenska kyrkans forskardagar var förlagda till THS 2-3 december med 200 deltagare. Det bjöds på två dagars föreläsningar och samtals kring forskning om kyrka och religion, uppdelat på 42 seminarier, 150 papers och 4 huvudföreläsningar. Flera av högskolans lärare medverkade och ett flertal studenter deltog i olika seminarier.

Arbetsmiljö och handlingsplaner

Den 1 januari 2009 bildades Diskrimineringsombudsmannen genom att de fyra förutvarande ombudsmännen mot diskriminering slogs ihop - Jämställdhetsombudsmannen, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, Handikappombudsmannen och Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning. Genom denna sammanslagning förändrades kraven på handlingsplaner vid lärosätena. Under hösten inleddes vid THS en genomgång av handlingsplanerna för jämställdhet, likabehandling och funktionshinder för att slå samman dem till en enda Likabehandlingsplan, som kommer att tas av styrelsen i början av 2010.

Det arbete som pågått för att stärka högskolans miljöprofil som blev klart i sin första etapp under 2008 gick vidare under 2009. Miljöcertifieringen omfattar allt ifrån pappershantering, energiförbrukning och val av leverantörer till miljöutbildning av de anställda. Under vårterminen 2009 blev steg två klart.

Studenter med funktionshinder

Lagen om likabehandling av studenter i högskolan syftar till att främja lika rättigheter för Den nya Diskrimineringslagen som trädde i kraft 2009 omfattar innehållet i den tidigare Lagen om likabehandling av studenter i högskolan och uppmanar högskolan att aktivt verka för alla studenters lika rättigheter samt motverka diskriminering bland annat på grund av funktionshinder. Med funktionshinder menas varaktiga fysiska eller psykiska begränsningar av funktionsförmågan i studiesituationen, även dyslexi, neuropsykiatriska funktionshinder och dokumenterade psykiska besvär. På THS har samordnaren för studenter med funktionshinder till uppgift att se till att dessa studenter får det stöd de är berättigade till. För en student är det inte alltid lätt att tala om sitt funktionshinder och där kan samordnaren också fungera som en länk till läraren vid en första kontakt. Monica Helles är samordnare för funktionshindrade vid THS.

Under året har THS haft 27 studenter som anmält ett funktionshinder och som på olika sätt fått del av stöd. Funktionshindren är av olika art och stödet kan innebära talböcker, anteckningshjälp och alternativa tentamensformer. Det kan också innebära att en mentor anlitas för att stödja studenten vid PM- och uppsatsskrivning eller bara att lärare och studenter i närmaste omgivningen har kunskap om ett psykiskt besvär och därför kan vara ett medmänskligt stöd vid behov.

Samordnarna tillhör ett nationellt nätverk, som förutom flitigt kunskapsutbyte via en samordnarlista också träffas årligen för fortbildning. Under 2009 hölls den första nordiska samordnarkonferensen i Stockholm på temat ”Bridging the Gap, Learning Difficulties and Exchange”. Under 2009 fick samordnarna fortsatt möjlighet att delta i grupphandledning om handledarrollen.

Nationella och internationella kontakter

Högskolans anställda medverkar i många olika sammanhang. Här nedan *bara några exempel* på det vittförgrenade nätverk som THS befinner sig i nationellt och internationellt.

En summering av de nationella kontakterna:

THS-lärare har medverkat i de lekmanautbildningar som anordnas av Missionskyrkans distrikt. Denna medverkan som pågått under flera år har rönt stor uppskattning. Likaså medverkar lärare i ett stort antal olika former av församlingsrelaterade verksamheter som gudstjänster, RPG-träffar, föreläsningkvällar och medarbetarsamlingar. I samband med huvudmannasamfundens offerdag för sina utbildningar besöktes totalt ett 75-tal.

Under vårterminen skrev THS tillsammans med tio andra lärosäten under en avsiktsförklaring för att tillsammans ansvara för ett nationellt högre seminarium i religionspedagogik. Vidare förklarade man sig vilja bygga upp ett kursutbud för doktorander och tillvarata varandras kompetenser vad gäller undervisning, handledning och forskning, samt att undersöka möjligheten att tillsammans starta en forskarskola.

Samverkan med Teologiska institutionen vid Uppsala universitet vidareutvecklades framför allt inom bibelvetenskap, mänskliga rättigheter och systematisk teologi. Ett övergripande samverkansavtal skrevs under i början av 2009.

THS har medverkat i det nationella nätverket för lärosäten med religionsvetenskaplig och teologisk forskning och utbildning. THS har också varit representerat i den arbetsgrupp som under höstterminen började arbeta fram ett PM för att belysa hur lärosätena ser på de principiella frågor som Högskoleverket rest i sin nationella utvärdering av utbildningarna i teologi och religionsvetenskap.

Rektorerna för de fria teologiska högskolorna och seminarierna har sammanträtt två gånger under året.

THS är med i Studying Stockholm, en sidoorganisation till Stockholms Akademiska Forum, en samlingsorganisation för 19 högskolor i Stockholm.

Flera av högskolans lärare deltar regelbundet i huvudmannasamfundens arbetsutskott, kommittéer och konferenser. En lärare vid THS sitter i Missionskyrkans teologiska kommitté. Rektor var adjungerad under vårterminen och utbildningsledaren för det teologiska programmet var adjungerad under höstterminen i Missionskyrkans antagningsnämnd. Rektor var ledamot i den med Baptistsamfundet och Metodistkyrkans gemensamma fortbildningskommittén. Rektor är med i samtalsdelegationen mellan Svenska baptistsamfundet och Svenska kyrkan.

2009 hade de tre huvudmannasamfundens sina årskonferenser under samma tid 21-24 maj, men på olika platser. Rektor lämnade rapport från högskolans verksamhet i samband med förhandlingarna vid alla tre konferenserna.

I Rune W Dahléns tjänst som utbildningssekreterare i Missionskyrkan ingår att vara föredragande i antagningsnämnden, att sitta i arbetsgruppen för församlingsplantering och omstart samt i den diakonala linjens utbildningsråd. Därtill kommer medverkan vid distriktsdagar och konferenser av olika slag förutom ett antal församlingsbesök.

■ ■ ■

En summering av de internationella kontakterna:

De internationella kontakterna är en viktig del av THS liv och verksamhet. Högskolans studenter erbjuds därför möjlighet till olika former av studier utomlands. En av vägarna till studenters omvärldskontakter har gått via Svenska Missionsrådets fältstudiestipendium och THS har ingått i Missionsrådets arbetsgrupp för detta program. Nu har det emellertid beslutats att ansökningarna om fältstudier från och med 2009 ska gå direkt till Sida. Johnny Jonsson har det övergripande ansvaret för internationella kontakter och fältstudieprogram. Under 2009 genomförde sju studenter fältstudier i Indien, Iran, Israel, Kenya, Nicaragua, Rwanda och Uruguay.

Candler School of Theology, Emory University, Atlanta och Wesley Seminary, Washington

Med båda dessa lärosäten slöt THS ett "Memorandum of Understanding" under vårterminen. Candler School och Wesley Seminary är båda knutna till United Methodist Church och tillhörde de institutioner som THS fick kontakt med och besökte i och med att Metodistkyrkan gick in som huvudman för THS 2008.

International Baptist Theological Seminary (IBTS)

THS är medlem i ett konsortium av baptistiska skolor i Europa med centrum i Prag. Konsortiets uppgift är att vara ett forum för samråd och utveckling av kursplaner och program men också att stimulera och möjliggöra student- och lärarutbyte mellan högskolor i de olika länderna. IBTS nyttjas av flera lärare vid THS som en utmärkt plats för intensivare forskareperioder. IBTS har ett mycket bra bibliotek och har för närvarande omkring 80 doktorander och ett 40-tal masterstudenter.

Myanmar Institute of Theology (MIT)

Samarbetet med MIT har fortsatt under 2009. Rektor och Kjell-Åke Nordquist mötte i augusti vice presidenten Maung Maung Yin i Bangkok och rektor besökte därefter högskolan i Yangon. Syftet med dessa möten var att planera för en ansökan till Sida om ett större projekt för att tillsammans bygga upp kompetens i mänskliga rättigheter och fredsbyggande i Burma.

North Park Theological Seminary, Chicago och Union Theological Seminary, New York

Under läsåret 08/09 hade THS och NPTS för femte gången en gemensam kurs i församlingsutveckling där Runar Eldebo tillsammans med rektor Jay Phelan undervisade om amerikanskt och svenskt församlingliv idag. Det var också förberett att en student skulle läsa i Chicago och en i New York under 2009, men studenterna lämnade av olika skäl återbud.

Union Theological Seminary, Manila (UTS)

Under året har utbytet fortsatt mellan de båda högskolorna, finansierat av medel från Internationella programkontoret. Under vårterminen studerade ett par studenter från THS vid UTS och senare gästade två studenter från UTS THS. Anna Skagersten undervisar vid seminariet under hela läsåret 09/10.

Nordplus

THS blev under året medlem i Nordplus. Genom Nordplus kan studenter, lärare och annan personal på lärosäten inom högre utbildning söka stöd för olika former av internationella samarbeten i Norden och Baltikum. Exempel på samarbeten är student- och lärarutbyten och utveckling av gemensamma studieprogram eller kurser.

Samfundens internationella arbete

Daniel Gustafsson fick genom bidrag från Alumni- och vänföreningens stipendiefond möjlighet studera The Evangelical Covenant Church arbete med ursprungsbefolkningen i Alaska. Resan gav också möjligheten att träffa pastorsstudenter i Chicago som studerar vid THS samarbetspartner North Park Seminary för att lyssna till hur de förbereds för tjänst i församling.

Nätverket för teologisk utbildning i Norden

Utbildningsledaren för det teologiska programmet Johnny Jonsson deltog i Nätverket för teologi i Nordens konferens i Sunne den 22-24 april. Temat för konferensen var Teologisk utbildning – kommunikation och kontext.

Studentkår

Studentkåren STHS, har varit representerad i högskolans olika beslutande och rådgivande organ, kollegium, ämnesföreträdarkollegium och ämneskollegier. Studentkåren är representerad i högskolans styrelse och dess arbetsutskott och ordförande i studentkårens utbildningsutskott har suttit med i ämnesföreträdarkollegiet. Kåren har arbetat med att främja den studie-sociala miljön samt på olika sätt värna studenternas inflytande på högskolan.

Alumni- och vänförening

Alumni- och vänföreningens styrelse har bestått av Ulrika Carlström Nordkvist ordförande, Solveig Högberg sekreterare, Linda Joelsson, Claes Jonsson, Patrik Pettersson (avsade sig styrelseuppdraget i november), Berit Åqvist samt rektor. Adjungerade till styrelsen från och med november har varit Daniel Demming och Annette Haaland. I samband med våravslutningen delade föreningen ut stipendier på totalt 15 000 kronor.

Som ovan nämnts inbjöd Alumni- och vänföreningen den 7 november till en paneldiskussion kring arbetet med en gemensam kyrka. Arrangemanget blev lyckat med deltagande av cirka 40 medlemmar. En stor del styrelsens arbete under det gångna året har handlat om Alumni- och Vänföreningens medlemssituation. I september fanns 87 betalande medlemmar. I september gjordes ett större utskick till före detta medlemmar som fortfarande finns kvar i föreningens medlemsregister men som inte betalt medlemsavgift. Utskicket gick till 155 tidigare medlemmar och resulterade i 30 nya medlemmar.

Personal

Rune W. Dahlén, lektor Historisk teologi (25%)
 Haig Damirjian, ekonomiansvarig (60%)
 MarieAnne Ekedahl, lektor Praktisk teologi (100% till och med 31/8)
 Runar Eldebo, docent Praktisk teologi, docent (100% till och med 30/6)
 Göran Gunner, docent Teologi och omvärld, MR (10%)
 Caroline Gustavsson, adjunkt Praktisk teologi (20%)
 Sven Halvardson, lektor Teologi och omvärld (100%)
 Monica Helles, studievägledare och samordnare för funktionshindrade (100%)
 Ulla Hällerråd, studierektor (100%)
 Johnny Jonsson, lektor Exegetisk teologi; red. Tro&Liv; utbildningsledare teologi ht (100%)
 Thomas Kazen, lektor Exegetisk teologi (100%)
 Owe Kennerberg, rektor, lektor Systematisk teologi (100%)
 Kjell-Åke Nordquist, gästprofessor, forskningsutvecklare, docent i freds- och konfliktforskning (100%)
 Elena Namli, docent Systematisk teologi och MR; (100% inkl. 50% forskning finansierat av Vetenskapsrådet)
 Birgitta Norrmosse, bibliotekarie (75%)
 Larsåke W Persson, adjunkt, S:t Lukasterapeut, Praktisk teologi (ca 50% ht)
 EwaMaria Roos, adjunkt och logonom Praktisk teologi (cirka 50% ht)
 Karin Sarja, lektor Historisk teologi och Teologi och omvärld (100%)
 Anna Skagersten, adjunkt, Praktisk teologi (80%, tjänstledig ht)
 Per Ström, vaktmästare (75%)
 Jayne Svenungsson, lektor Systematisk teologi (100% inkl. 50% forskning finansierat av Vetenskapsrådet)
 Sophia Tonneman, högskolesekreterare (100%)
 Bengt Kristensson Ugglå, docent Systematisk teologi, professor i filosofi och kultur (20% fr o m ht)
 Åke Viberg, docent Exegetisk teologi (100%)
 Susanne Wigorts Yngvesson, extra lektor (t o m 30/6) Systematisk teologi och MR, utbildningsledare MR (50%). Vikariat ht (cirka 90%)

ÅRSREDOVISNING 2009

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelse och rektor för Teologiska högskolan Stockholm avger härmed följande årsredovisning för verksamhetsåret 2009.

Information om verksamheten

Teologiska högskolan Stockholm (THS) grundades 1993. Ägare till Andelsföreningen Teologiska högskolan Stockholm är Metodistkyrkan i Sverige, Svenska Baptistsamfundet och Svenska Missionskyrkan. På THS finns Teologiska programmet (TP) och programmet Mänskliga rättigheter och demokrati (MR). TP leder i den äldre studieordningen fram till en kandidatexamen i teologi på 140 poäng, i den nya till en kandidatexamen i teologi på 180 högskolepoäng och därefter kurser på avancerad nivå. I MR kan man få en kandidatexamen på 180 högskolepoäng, 120 högskolepoäng i MR och 60 högskolepoäng i religionsvetenskap eller annat relevant ämne.

Från sina huvudmän har THS uppdraget att bedriva utbildning och forskning i teologi och mänskliga rättigheter. Den teologiska utbildningen har fokus på att utbilda blivande pastorer till de tre samfundet, men välkomnar alla behöriga som vill läsa vid högskolan. En stor grupp blivande präster inom Svenska kyrkan läser vid högskolan.

Resultat och ställning

Resultaträkningen för verksamhetsåret 2009 visar ett överskott på 153 633 kronor. De totala intäkterna blev 15 697 566 kronor. Det generella anslaget från de tre huvudmännen uppgick till 4 012 500 kronor. Det statliga anslaget uppgick till 6 788 000 kronor. Dessutom erhöles anslag från Vetenskapsrådet med 336 000 kronor och från Stockholms Kristliga Ynglingaförening med 1 120 000 kronor.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Av de 599 studenter som läste vid THS under 2009 hade det teologiska programmet totalt 310 studenter och 289 läste på MR-programmet. 163 var inskrivna som programstudenter i teologi, 81 läste fristående kurser och 66 deltog i nätbaserade kurser i teologi. 138 var programstudenter i MR och 88 läste fristående kurser. 63 läste nätbaserade kurser i MR.

I den nationella utvärdering av landets utbildningar inom teologi och religionsvetenskap som Högskoleverket publicerade i juni där bland annat Johannelunds Teologiska högskola, Lunds universitet och Örebro Teologiska Högskola fick sina examensrätter på kandidatnivå ifrågasatta fanns ingen tvekan om THS examensrätt på kandidatnivå. Däremot avstyrkte man högskolans ansökan om rätt att utfärda examen på avancerad nivå i teologi. Efter att THS påpekat en rad felaktigheter och tveksamheter i Högskoleverkets handläggning av examensansökan beslutade Utbildningsdepartementet strax före jul att begära ”en närmare redovisning från Högskoleverket beträffande beredningsprocessen i detta ärende.”

Framtida utveckling

Arbetet med att ytterligare förstärka högskolans forskningsanknytning fortsatte under året och flera samarbetsavtal rörande doktorander med forskarplats vid THS var i slutet av året under förhandling. Ett avtal slöts med Göteborgs universitet gällande en doktorand sponsrad av Metodistkyrkan. Under 2010 kommer flera avtal slutas av detta slag.

Under 2009 har THS tillsammans med fem enskilda högskolor i Stockholm prövat och diskuterat idén om en större gemensam högskolebildning. De övriga högskolorna är Ericastiftelsen, Ersta Sköndal högskola, Röda Korsets högskola, Sophiahemmet högskola och Stockholms Musikpedagogiska Institut. Under våren 2010 kommer ett fördjupat utredningsarbete att genomföras för att klarlägga de legala, akademiska, pedagogiska och strategiska förutsättningarna för en gemensam högskolebildning. Förutom potential till nya akademiska utvecklingsmöjligheter skulle en ny högskolebildning kunna innebära nya möjligheter när det gäller examensrätter på såväl avancerad som forskarnivå, liksom att också kunna få basresurser för forskning i form av direktanslag på liknande villkor som övriga lärosäten i landet.

Utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska vara fri och obunden och samtidigt avnämarrrelevant. I spänningen mellan dessa båda krav ska även THS leva och utvecklas. Därför pågår ett arbete vad gäller utbildningsfrågor som rör yrkesidentitet och yrkesrelevans. I det nya pastorala utbildningsprogram som tagits fram har verksamhetsförlagd utbildning lagts in i studierna år 2, 3 och 4 för de blivande pastorerna med syfte att ytterligare stärka kopplingen till den framtida yrkesrollen. I samråd med huvudmannasamfunden har högskolan också tagit fram en dokumentation för hur en komplett pastorsutbildning ser ut. Den student som genomfört alla moment i denna utbildningsplan kommer att i framtiden få ett examensbevis på genomförd pastorsutbildning.

THS är även basen för ett internationellt arbete med frågor som rör konflikt, fred och försoning. Det handlar om forskning, utbildning och om aktivt medlings- och försoningsarbete i olika delar av världen. Målet är att bygga upp en växande kompetens som rör freds och försoningsarbete med utgångspunkt både i teologi och mänskliga rättigheter. Under 2010 kommer det internationellt framför allt vara i Burma, Filippinerna och Palestina som ett aktivt fredsarbete bedrivs med THS som bas. En större konferens på tema försoning är under planering.

Förslag till disposition av årets resultat

Årets resultat om 153 633 kronor föreslås bli överfört till ny räkning under fritt eget kapital (balanserat resultat).

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2009	2008
Verksamhetens intäkter			
Anslag från huvudmän	1	4 012	4 009
Utbildningsdepartementet		6 788	6 665
Uppdragsutbildning	2	19	201
Övriga anslag	3	1 562	2 280
Projektintäkter		2 215	1 369
Övriga intäkter		1 102	1 079
Summa verksamhetens intäkter		15 698	15 603
Verksamhetens kostnader			
Lokal- och kontorskostnader		-1 779	-1 773
Resor och reseomkostnader		-568	-536
Marknadsföring		-293	-352
Förvaltningskostnader	4	-1 017	-1 400
Tidningar, tidskrifter, facklitteratur		-394	-237
Övriga externa kostnader		-1 567	-1 081
Personalkostnader	5	-9 862	-9 764
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar		-118	-118
Summa verksamhetens kostnader		-15 598	-15 261
Förändring ändamålsbestämda medel	6	5	1
Verksamhetens resultat		105	343
Resultat från finansiella investeringar	7		
Ränteintäkter och liknande resultatposter		51	174
Räntekostnader och liknande resultatposter		-2	-13
Resultat efter finansiella poster		154	504
ÅRETS RESULTAT		154	504

Balansräkning

TILLGÅNGAR, tkr	Not	2009-12-31	2008-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	8	90	208
		90	208
Summa anläggningstillgångar		90	208
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		190	556
Övriga kortfristiga fordringar		118	65
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	9	263	278
		571	899
Kortfristiga placeringar	10	300	300
Kassa och bank		5 750	5 245
Summa omsättningstillgångar		6 621	6 444
Summa tillgångar		6 711	6 652
EGET KAPITAL OCH SKULDER, tkr			
	Not	2009-12-31	2008-12-31
Eget kapital			
	11		
Inbetalade insatser		-1 500	-1 500
Balanserat resultat		-1 196	-692
Årets resultat		-154	-504
Summa eget kapital		-2 850	-2 696
Reserverade medel	12	-322	-322
Ändamålsbestämda medel	6	-497	-502
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		-68	-92
Skatteskuld		-238	-213
Projektmedel från Sida, UD m fl		-897	-838
Övriga skulder	13	-363	-382
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	-1 476	-1 607
Summa kortfristiga skulder		-3 042	-3 132
Summa eget kapital och skulder		-6 711	-6 652
Ställda säkerheter		inga	inga
Ansvarsförbindelser		inga	inga

Tilläggsupplysningar

Redovisningsprinciper

Grunder för upprättande

Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Årsredovisning

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens (BFN) allmänna råd.

Värderingsgrund

Tillgångar och skulder värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges.

Belopp

Samtliga belopp är angivna i tusental kronor (tkr) om inget annat anges. Beloppen inom parentes anger föregående års värden.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas.

Erhållna gåvor

Erhållna gåvor redovisas enligt BFNAR 2002:10, Redovisning av gåvor i ideella föreningar och registrerade trossamfund, vilket innebär att de intäktsredovisas i den period de har mottagits. Intäkten motsvarar tillgångens anskaffningsvärde.

För ändamålsbestämda gåvor tillämpas rekommendation lika den hos Svenska kyrkan, Redovisning av ändamålsbestämda gåvor, vilket innebär att under året erhållna men ej förbrukade gåvor, tillsammans med under året förbrukade gåvor erhållna under tidigare år, redovisas i resultaträkningen på raden Förändring av ändamålsbestämda medel. Se ytterligare beskrivning under "Ändamålsbestämda medel" nedan.

En ändamålsbestämd gåva innehåller ett av givaren, i samband med överlämnandet av gåvan, angivet villkor för användningen, vilket innebär att den inte får användas till annat ändamål.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet efter avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över den bedömda nyttjandeperioden. Följande avskrivningstider tillämpas:

Datautrustning	3 år (33%/år)
Övriga inventarier, installationer och verktyg	5-10 år (10-20%/år)

Vid varje balansdag sker en prövning av anläggningstillgångens värde och den skrivs ned ifall den bedöms ha ett lägre värde än bokfört värde och det kan antas att värdenedgången är bestående. Om det inte längre finns skäl för nedskrivningen återförs den. Nedskrivningen och återföringen redovisas i resultaträkningen.

Finansiella instrument

Finansiella anläggningstillgångar

Finansiella anläggningstillgångar i form av aktier, obligationer och andra långfristiga värdepappersinnehav redovisas till anskaffningsvärdet minskat med eventuell nedskrivning.

Vid varje balansdag sker en prövning av anläggningstillgångens värde och den skrivs ned ifall den bedöms ha ett lägre värde än bokfört värde och det kan antas att värdenedgången är bestående eller om värdenedgången bedöms vara väsentlig. Om det inte längre finns skäl för nedskrivningen återförs den. Nedskrivningen och återföringen redovisas i resultaträkningen.

Fordringar

Fordringar har efter individuell värdering upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde, det vill säga marknadsvärdet.

Ändamålsbestämda medel och reserverade medel

Enligt BFNAR 2002:10, Redovisning av gåvor i ideella föreningar och registrerade trossamfund, skall ej förbrukade ändamålsbestämda medel ingå i årets resultat och eget kapital. Teologiska Högskolan finner det dock angeläget att gentemot givare och andra intressenter tydligt visa att erhållna medel hålls åtskilda från övriga medel och inte är möjliga att använda för andra ändamål. För att uppnå detta görs en avvikelse från BFNAR 2002:10 som består i att ej förbrukade ändamålsbestämda medel redovisas i särskild post i balansräkningen mellan eget kapital och avsättningar och att förändringen av denna post redovisas i resultaträkningen. Anpassningen av uppställningsformen för balans- och resultaträkningen har skett med stöd i Årsredovisningslagens 2 kap. 3 § och 3 kap. 4 § 3st.

Genom den tillämpade redovisningsprincipen anser Teologiska Högskolan att arten av ej förbrukade ändamålsbestämda medel tydligare markeras och att redovisningen av förändringen av ej förbrukade ändamålsbestämda medel i resultaträkningen ger bättre information till en läsare än om BFNAR 2002:10 tillämpas.

Not 1 Anslag från huvudmän

Belopp i tkr	2009	2008
Svenska Missionskyrkan	2 750	2 797
Svenska Baptistsamfundet	950	950
Metodistkyrkan i Sverige	312	262
	4 012	4 009

Not 2 Uppdragsutbildning

Teologiska Högskolan bedriver särskild uppdragsutbildning fördelad enligt nedan

Belopp i tkr	2009	2008
Svenska Missionskyrkan	19	201
	19	201

Not 3 Övriga anslag

Belopp i tkr	2009	2008
SST-anslag	101	53
Stockholms Kristliga Ynglingaförening	1 120	1 270
Vetenskapsrådet	336	791
Projekt Diakonia/THS (2006-2008)	0	166
Övriga anslag	5	0
	1 562	2 280

Not 4 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Kvalificerade revisorer		
<i>Öhrlings PricewaterhouseCoopers</i>		
revisionsuppdrag	47	45
andra uppdrag		
	47	45

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som det enligt lag ankommer på högskolans revisorer att utföra, rådgivning eller annat biträde som föränleds av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter samt verksamhetsrevision och granskning enligt högskolans stadgar. Allt annat är andra uppdrag.

Not 5 Personal

Medelantalet anställda	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Kvinnor	9	8
Män	8	10
	17	18

I medelantalet anställda ingår inte anställda som uppburit ersättning som understiger ett halvt prisbasbelopp, 21 400 kr (20 500 kr). Detta har gjorts med stöd av BFNAR 2002:9.

Könsfördelning i Teologiska Högskolans styrelse	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Kvinnor	55%	40%
Män	45%	60%

Löner, arvoden och andra ersättningar	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Anställda	6 441	6 336
Arvoden	570	642
	7 011	6 978

Lönekostnader för rektor har uppgått till en summa av	509	475
---	-----	-----

Pensionskostnader och andra sociala avgifter	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Pensionskostnader, anställda	600	385
Andra sociala avgifter enligt lag och avtal	2 280	2 355
	2 880	2 740

Pensionskostnader för rektor har uppgått till en summa av	135	114
---	-----	-----

Teologiska Högskolan har inga övriga utfästelser om pensioner eller avgångsvederlag till personer i ledande ställning.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har uppgått till 690 (452) timmar, varav 432 (397) avser lång sjukfrånvaro (mer än 60 dagar). Den sammanlagda ordinarie arbetstiden uppgick till 34 341 (37 020) timmar.

<i>Sjukfrånvaro i olika grupper (sjukfrånvaro/ord.arb.tid)</i>	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Kvinnor	2,98%	2,76%
Män	1,01%	0,13%
Teologiska högskolans sammanlagda sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid	2,01%	1,54%

Not 6 Ändamålsbestämda medel

	<u>2009</u>	<u>Årets för.</u>	<u>2008</u>
Olle Engströms stipendiefond	296	-7	303
Gåvor till konst vid THS	0	-7	7
Gåvor till bokinköp	60	-14	74
Stipendiemedel från Eva och Oscar Ahréns stiftelse	8	-7	15
Övriga stipendiemedel	0	-3	3
Lundgrens stiftelse (Burma)	-7	-107	100
Lundgrens stiftelse (Filippinerna)	140	140	0
Summa vid årets utgång	497	-5	502

Not 7 Resultat från finansiella investeringar

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Räntor	22	174
Realisationsvinster	29	
	51	174

Not 8 Inventarier, verktyg och installationer

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Ingående anskaffningsvärde	4 480	4 305
Inköp under året	0	175
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	4 480	4 480
Ingående avskrivningar	-4 272	-4 154
Årets avskrivningar	-118	-118
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 390	-4 272
Utgående bokfört värde	90	208

Not 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	<u>2009</u>	<u>2008</u>
Swets prenumerationer	104	102
Upplupen ränta PlusGiro	51	151
Övrigt	108	25
	263	278

Not 10 Värdepappersinnehav

Värdepappersinnehav (tkr)	Anskaffn.-värde	Bokfört värde	Markn.värde
Kortfristiga placeringar			
Nordea Likviditetsinvest (räntefond)	300	300	304
	300	300	304

Not 11 Eget kapital

	Inbetalade insatser	Balanserat resultat	Årets resultat
Ingående kapital enligt fastställd balansräkning	1 500	692	504
Omföring av föregående års resultat		504	-504
Årets resultat			154
Belopp vid årets utgång	1 500	1 196	154

Not 12 Reserverade medel

	2009	Årets för.	2008
Forskningsmedel	51	0	51
Ny Högskola, växande THS	194	0	194
MR medel	47	0	47
Själavård	30	0	30
	322	0	322

Not 13 Övriga skulder

	2009	2008
Personalens källskatt	154	178
THS vänförening	158	153
Övrigt	51	51
	363	382

Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2009	2008
Upplupna semesterlöner inkl. sociala avgifter	324	262
Upplupna sociala avgifter	171	197
Ynglingaföreningen	710	710
Övrigt	271	438
	1 476	1 607

Teologiska högskolan Stockholm
802017-7153

Bromma 2010-03-05

Anders Mellbourn, styrelsens ordförande

Mona Angel

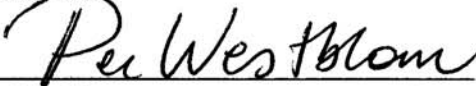
Anria Lena Evehäll

Daniel Gustafsson

Elena Namli

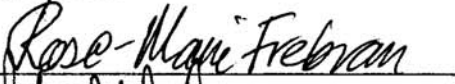
Per Westblom

Göran Alm

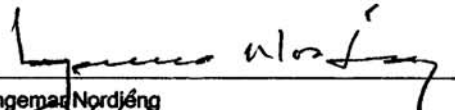
Marie Demker

Rose-Marie Frebman

Mattias Martinsson

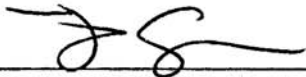

Ingemar Nordjäng

Owe Kennerberg, rektor

Min revisionsberättelse har avgivits 2010-03-19

Jonas Grahn, auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Andelsföreningen Teologiska högskolan Stockholm

Org nr 802017-7153

Jag har granskat årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och rektorns förvaltning i Andelsföreningen Teologiska högskolan Stockholm för år 2009. Det är styrelsen och rektorn som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionsssed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra mig om att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och rektorns tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och rektorn gjort när de upprättat årsredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen. Jag har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller rektorn har handlat i strid med årsredovisningslagen eller föreningens stadgar. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Styrelsens ledamöter och rektorn har enligt min bedömning inte handlat i strid med föreningens stadgar. Jag tillstyrker att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen, disponerar resultatet enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och rektorn ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 19 mars 2010

Jonas Grahn
Auktoriserad revisor